

ASOCIACIJA VAIRAVIMO MOKYTOJŲ GILDIJA

Europos vairavimo mokyklų asociacijų bendruomenės narė

Europos saugių kelių chartijos narė

J. k. 304288656, K. Donelaičio g. 43-1, 44245 Kaunas

Tel. +370 630 50004, el. p. info@vmgildija.lt, <http://www.vmgildija.lt/>

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

PASIŪLYMAI PMĮ KEITIMUI

2025 11 03

Kaunas

Nr. 111

Vairavimo mokytojų gildija (toliau – Asociacija) prašo Lietuvos Respublikos Vyriausybės nepritari parengtam LRV nutarimo projektui Reg. Nr.: 25-15745 dėl Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo (toliau - Įstatymas) Nr. VIII-450 13, 14, 17, 36 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 131 straipsniu įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas) ir grąžinti rengėjams tobulinti papildomai įvertinus Asociacijos nuomonę ir teikiamas pastabas.

1. Dėl egzistuojančio neapibrėžtumo dėl kompetencijų vertinimo objektyvumo.

Asociacija jau keletą metų neranda bendros nuomonės su LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau - Ministerija) dėl Ministerijos Įsakymo¹ neatitikties Įstatymo nuostatai dėl kompetencijų vertinimo proceso. Tiek Įstatymas, tiek Švietimo įstatymas nurodo, kad vertinti kompetencijas kvalifikacijai įgyti turi ir gali tik **akredituota institucija**. Tuo tarpu Įsakymas tokią teisę suteikia visiems profesinio mokymo teikėjams. Asociacijos nuomone, tai ne tik neatitinka vertinimo nepriklausomumo, objektyvumo, skaidrumo principų, bet dar ir poįstatyminis aktas (Įsakymas) išplečia Įstatymu nustatytą reguliavimą, taip pažeisdamas teisės aktų hierarchijos principą. Beje, viename iš Ministerijos atsakymų (2025-03-07 Nr. SR-839) buvo pažadėta: *Atkreipiame dėmesį, kad ateityje keičiant Profesinio mokymo įstatymą Jūsų pateikti pastebėjimai bus pakartotinai įvertinti ir atitinkamai bus tikslinamos įstatymo nuostatos.* Todėl aktualija išlieka neapibrėžta, Asociacija netikslingais mato siūlomus pokyčius, jeigu nepaisoma teisės aktų hierarchijos taikymo principų.

2. Dėl mokomosios kalbos naudojimo.

Įstatymo projektu siekiama panaikinti profesinio mokymo teikėjo diskreciją dėl mokomosios kalbos taikymo mokymo procese. Aiškinamajame rašte netgi teigiama kad *...susedariusi situacija kelia riziką ne tik profesinio mokymo kokybei, bet ir kelia nepasitikinimą profesinio mokymo sistema...* bei *... Reglamentuoti formaliojo profesinio mokymo programų mokomąją kalbą yra ne tik profesinio mokymo organizavimo klausimas, bet ir svarbus nacionalinio saugumo politikos elementas...*. Asociacija pritariamai pasisako kad organizaciniai, administraciniai klausimai ir reikalai bei dokumentacijos tvarkymas turi vykti lietuvių kalba. Bet pačios mokomosios kalbos privalomas reglamentavimas yra netgi žalingas tinkamam kvalifikacijos įgijimui: kvalifikacija suteikiama įgijus atitinkamas kompetencijas, kurios daugeliu atveju atspindi ne valstybinės kalbos mokėjimą (daugeliu atveju egzistuoja net specifinė terminologija), o tai profesijai reikalingų žinių ir įgūdžių visumą; todėl, jei mokymo paslaugos teikėjas ir jos gavėjas sutaria dėl mokymo kita abiems priimtina kalba, tai yra tik jų tarpusavio susitarimo reikalas (civiliniai santykiai), svarbiausia kad besimokantysis įgytų tinkamas kompetencijas; be to pati Kompetencijų vertinimo tvarka suteikia galimybę vertinimo metu naudotis vertėjų pagalba. Klaidinanti yra Ministerijos nuoroda į Švietimo įstatymo 30

¹ 2015m. sausio 14 d. LR Švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymas Nr. V-15 „Dėl asmens įgytų kompetencijų vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ su 2022-01-01 pakeitimais.

straipsnio 1 dalį apeliuojant ir *siekiant dermės* apie garantijas gauti mokymą valstybine kalba: pažymėtina kad minėta nuostata teigia apie **garantiją, bet ne prievolę** dėl mokymo valstybine kalba. Papildomai pažymėtina, kad Įstatymo projektu siekiama papildomai suteikti įgaliojimą Ministerijai nustatinėti papildomą naujadarą - *dvikalbio mokymo tvarką*, apie kurio turinį ir išpildymą nėra tekę susipažinti. Todėl siūlytina atsisakyti 13¹ straipsnio, nes profesiniame mokyme svarbiausia yra tinkamas profesijai būtinų kompetencijų įgijimas.

Dėl ankstesnio PMĮ keitimo netikslumo.

Derinant ankstesnįjį Įstatymo pakeitimą, tiksliau siekiant papildyti 26 straipsnio 2 dalį nauja nuostata Aiškinamajame rašte buvo teigiama:

<... Įstatymo projekte siūloma papildyti 26 straipsnio 2 dalį nauja nuostata, suteikiančia įgaliojimą švietimo, mokslo ir sporto ministrui skirti profesinio mokymo teikėjus, turinčius sektorinius praktinio mokymo centrus, vykdyti... įgytų kompetencijų vertinimą ir pripažinimą atitinkamose švietimo srityse...>

Deja, bet galutinėje Įstatymo versijos formuluotėje vietoje *profesinio mokymo teikėjo* apibrėžties buvo įtvirtinta aplinkybės keičianti kita sąvoka *profesinio mokymo įstaiga*. Toks sąvokų sukeitimas tapo reikšmingu konkurencingumo ribojimu, eliminuojant tinkamas mokymo bazines turinčius mokymo teikėjus (įskaitant privačius) būti patvirtintais Kompetencijų vertinimo centrais ir tuo suteikiant išskirtinumą valstybės valdomiems mokymo centrams. Todėl Asociacija prašo rasti galimybę šiuo Įstatymo projektu atlikti korektūrinius pakeitimus, derančius su ankstesnių siekių deklaravimu bei ketinimais.

Dėl licencijavimo.

Asociacija pritaria atsakomybės griežtinimui mokymo teikėjams už netinkamos licencijuotos veiklos nevykdymui. Bet lygiagrečiai pasigenda kompleksinių priemonių keliamai problematikai spręsti. Viena iš jų galėtų būti įgaliojimų Ministerijai suteikimas panaikinti neteisėtai ar nesilaikant nustatytų tvarkų išduotus mokymo baigimo dokumentus (diplomus ir pažymėjimus). Kita būtina priemonė – turi būti stiprinama pačios licencijos vykdyti profesinį mokymą suteikimo tvarka, kad mokymus vykdytų tinkamą pasirengimą turintys mokymo teikėjai. Nelikus senųjų, taip vadinamų „dalykinių“, mokymo programų, kuriose buvo aiškiai apibrėžta, kiek mokymo valandų skiriama konkrečiai temai, vertinant mokymo įstaigos pasirengimą vykdyti modulinės programas, realybėje neliko galimybių įvertinti ar teikėjo turimi žmogiškieji, materialieji bei metodiniai ištekliai yra tinkami ir pakankami įgyvendinti programą (ar atitinka numatomą mokyti mokinių skaičių ir formaliojo profesinio mokymo programoje ar jos modulyje nustatytus reikalavimus), nes modulinėse mokymo programose numatoma tik bendra modulių apimtis. Todėl Asociacija siūlo Įstatymo projekto 14 straipsnio 3 dalį papildyti 4 papunkčiu, įtvirtinančiu reikalavimą, kad norintieji gauti licenciją vykdyti formalųjį profesinį mokymą, privalo pateikti ketinamus pasitelkti žmogiškuosius, materialiuosius ir metodinius išteklius ir juos apjungiantį detalųjį mokymo programos įgyvendinimo planą, kuris patvirtintų programa suteikiamų kompetencijų tinkamumą ir kurio išpildymo tinkamumas (turinys) būtų vertinamas atitiktis ekspertizės metu. Tokiu būdu mokymo įstaiga patvirtintų savo tinkamą pasirengimą mokymo programos įgyvendinimui, nes praktikoje yra pavyzdžių, kuomet mokymo teikėjai pateikia paraišką licencijuotis ir mokyti tik labai nedideliame kiekiui asmenų, bet visumoje neturėdami supratimo, kaip bus vykdomas mokymas (įgyvendintas mokymo planas), jau nekalbant apie tai, kad niekas netikrina mokymo plano atitikties pačiai mokymo programai. Siūlomos galimos Įstatymo papildymo formuluotės:

ARBA 14 straipsnio 3 dalį papildant 4 papunkčiu:

4) turėti vykdytiną mokymo programą ar jos modulio įgyvendinimo metodiką bei patvirtintą detalų jos įgyvendinimo planą.

ARBA papildant 14 straipsnio 3 dalį 2 papunkčių:

2) teorinio ir praktinio mokymo vietos, mokymui skirti materialieji ir metodiniai ištekliai, **mokymo programai įgyvendinti sudaryti įgyvendinimo planai**, turi atitikti numatomą mokyti mokinių skaičių ir formaliojo profesinio mokymo programoje ar jos modulyje nustatytus reikalavimus;

Asociacija supranta, kad siūlymus ir pastabas teikia pavėluotai, todėl į jas Asociacija prašo atsižvelgti pagal turimas galimybes.

Vairavimo mokytojų gildijos narių vardu,
Asociacijos vadovas

Mindaugas Vilckas